

кольору, збільшена; капсула напружена, краї заокруглені. Під капсулою крапкові та плямисті крововиливи, іноді кров'янисті – інфаркти, судини інтенсивнонаповнені та добре помітні під капсулою. Селезінка за консистенцією нагадує каучук. Вона настільки щільна, що її можна тримати горизонтально за кінець. Але не завжди подібні гіперпластичні зміни селезінки, характерні цій хворобі, можна виявляти. Печінка або без змін, або має глинистий відтінок, дещо збільшена, суха на розрізі. Лімфатичні вузли брижі збільшені, соковиті, гіперемовані. Нирки ціанотичні; під капсулою іноді виявляються крововиливи, останні реєстрували і на слизовій оболонці сечового міхура.

Остаточний діагноз на диплококоз заснований на результатах бактеріологічного дослідження, зокрема на виділенні патогенних стрептококів з паренхіматозних органів та крові серця.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Есепенок В.А., Горбатова Х.С. Этиология, патогенез, лечение и профилактика стрептококкозов (современный взгляд). Ветеринарный консультант. 2006. №10 (125). С. 25–27.
2. Есепенок В.А., Конопаткин А.А., Кириллов А.К. Стрептококкоз сельскохозяйственных животных (методическое пособие по диагностике). М. 1997. 20 с.
3. Цветков Е.И. Энтерококковая (диплококковая) септицемия телят, ягнят, поросят и жеребят. М.: 2005. – 250 с.
4. Куриленко А.Н., Крупальник В.Л., Пименов Н.В. Бактериальные и вирусные болезни молодяка сельскохозяйственных животных. М.: Колос, 2006. 296 с.
5. Субботин В.В., Сидоров М.А. Профилактика желудочнокишечных болезней новорожденных животных с симптомокомплексом диареи. Ветеринария. 2001. № 4. С. 3–7.
6. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин: монографія /В.П. Литвин, Л.В. Олійник, Л.Є. Корнієнко та ін.; за ред.: В.П. Литвина, Л.Є. Корнієнка. Біла Церква: Білоцерк. держ. аграр. ун-т, 2002. 367 с.

Секція. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЕПІЗООТОЛОГІЇ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ТВАРИН, МІКРОБІОЛОГІЇ ТА ВІРУСОЛОГІЇ

УДК 619:616.988.27:614.48:636.4

ВЛАСЮК О.О., магістрантка

Науковий керівник – **КОРНІЄНКО Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

lubov.korniienko@gmail.com

ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ КОТІВ – ЕПІЗООТИЧНА СИТУАЦІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ СПЕЦИФІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ КЛІНІКИ

Вивчена епізootична ситуація з інфекційних хвороб котів в зоні обслуговування приватної клініки “Долецьких” м. Київ. Було з’ясовано, що найбільш поширеними серед котів у 2019 і 2020 рр. були наступні інфекційні захворювання: каліцивіроз (37 випадків), панлейкопенія (26), інфекційний ринотрахеїт та респіраторні хвороби (28 випадків), хламідіоз (24 випадки), дерматомікози (мікроспорія та трихофітія) (21 захворюла тварина) й інфекційний перитоніт (15). Всіх хворих котів, по мірі надходження до клініки піддавали комплексному лікуванню, за розробленими в цій установі, для кожного захворювання, схемою.

У 2020 році в умовах клініки було щеплено: 587 тварин, з яких 317 собак та 270 котів.

Ключові слова: коти, інфекційні хвороби, специфічна профілактика.

Коти, як і інші домашні тварини є сприйнятливими до збудників багатьох заразних хвороб, які доволі поширені в природі та місцях де мешкають люди. Інфекційні хвороби котів часто призводять до їх загибелі [1, 2, 3]. Тварини цього виду знаходяться в групі великого ризику зараження самими різними мікроорганізмами, за рахунок постійних контактів із дикими та домашніми тваринами, а клінічні симптоми захворювань не завжди бувають завчасно помічені, як наслідок відбувається зараження не тільки тварин, а й людей (особливо дітей, що часто контактують з останніми) [2]. Джерелом збудника інфекції за

різних інфекційних хвороб котів є хворі та перехворілі тварини, та з латентною формою перебігу захворювання [3]. Поширенню інфекційних хвороб котів сприяють наступні чинники: бродячий спосіб життя та переміщення на будь-які відстані, контакти під час статевих стосунків та в пошуках їжі, порушення санітарно-гігієнічних умов утримання (знаходження в підвалах, звалищах сміття тощо), та дія стресів (переохолодження, тривале транспортування, порушення харчування) [2].

Перелік захворювань, збудники яких можуть викликати хвороби котів, досить різноманітний, але частішими є ті інфекції збудники яких належать до наступних родин: рабдовіруси, каліцивіруси, ретровіруси, парвовіруси, герпес віруси, коронавіруси, параміксовіруси, реовіруси, лейкозосаркоматозні віруси, синціальні віруси та аденовіруси. Також коти можуть захворіти й на бактеріальні (лептоспіроз, хламідіоз, сальмонельоз, туберкульоз, пастерельоз тощо) та грибкові хвороби (*Trichophyton* і *Microsporium*) [3, 4].

На частині території м. Київ (зона обслуговування приватної клініки «Долецьких») найбільш поширеними серед котів у 2019 і 2020 рр. були наступні інфекційні захворювання: каліцивіроз (37 захворілих тварин), інфекційний ринотрахеїт та респіраторні хвороби (28), панлейкопенія (26 хворих), хламідіоз (24), дерматомікози (мікроспорія та трихофітія – 21 захворіла тварина) та інфекційний перитоніт (15 хворих) (табл. 1).

Таблиця 1 – Зареєстровані випадки інфекційних хвороб серед котів за даними приватної клініки «Долецьких» м. Київ у 2019 – 2020 рр.

Інфекційні хвороби котів	2019 рік		2020 рік		Всього за 2 р.
	випадки	%	випадки	%	
Каліцивірусна інфекція	20	24,4	17	24,6	37
Інфекційний ринотрахеїт та респіраторні хвороби	15	18,3	13	18,8	28
Панлейкопенія	12	14,6	14	20,1	26
Хламідіози	15	18,3	9	13,0	24
Інфекційний перитоніт	8	9,7	7	10,1	15
Трихофітія	7	8,5	5	7,2	12
Мікроспорія	5	6,1	4	5,8	9
Разом	82	100	69	100	151

Проведений аналіз епізоотичної ситуації щодо наявності інфекційної патології серед котів, у зоні обслуговування приватної клініки «Долецьких» м. Київ (табл. 1) показав, що найбільш поширеними серед тварин цього виду є вірусні захворювання, а саме: респіраторні (каліцивірусна інфекція). За спостереженнями науковців і практичних лікарів – коти, які заразилися каліцивірусом та не отримали ефективного лікування, часто стають хронічними носіями цього вірусу і можуть заражати інших. Наявність тварин з хронічним безсимптомним проявом сприяє постійній циркуляції каліцивірусної інфекції серед домашніх кішок. Каліцивіроз і ринотрахеїт частіше діагностували у кошенят 1 – 6 міс віку та ще й з гострим перебігом. Самий важкий перебіг каліцивірозу спостерігали серед котів старше семи років. Респіраторні вірусні інфекції реєстрували серед різних порід та вікових груп котів.

В усіх випадках звернень власників з хворими кішками до клініки враховували: наявність основних симптомів властивих для каліцивірозу, панлейкопенії, ринотрахеїту та хламідіозу. Під час клінічного обстеження звертали увагу на наявність властивих інфекційній патології симптомів: загальної слабкості, відсутності апетиту, підвищення температури вище 40°C, зниження маси тіла, значне слиновиділення, риніти та кон'юнктивіти, ерозивні ураження слизової ротової порожнини і язика, розлади кишково-шлункового тракту. Часто у котів спостерігали ураження слизових очей і носа, ротової порожнини у вигляді виразок.

За статистичними даними приватної клініки «Долецьких» м. Київ за 2020 р. спеціалістами ветмедицини цієї установи обстежено 803 домашні тварини (котів і собак різних за віком, статтю й породою), з яких: 587 (317 собак та 270 котів) піддавали клінічному огляду, дегельмінтизації перед щепленнями і самій вакцинації. Серед домашніх тварин були зафіксовані самі різні незаразні захворювання, а саме: уроцистити (47), сечокам'яна хвороба (96); у 206 тварин діагностували інвазійні та інфекційні хвороби, частіше вірусної етіології.

Основою забезпечення епізоотичного благополуччя серед котів є специфічна профілактика перерахованих вище інфекційних хвороб, тому за бажанням власника спеціалісти клініки проводять щеплення, застосовуючи вакцини іноземних виробників.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Richter, M., Schudel, L., Tobler, K., Matheis, F., Vöglin, A., Vanderplasschen, A., Costes, B., Spiess, B., Ackermann, M., 2009. Clinical, virological, and immunological parameters associated with superinfection of latently with FeHV-1 infected cats. *Vet. Microbiol.* 138(3), P. 205–216.
2. Effects of dietary lysine supplementation on upper respiratory and ocular disease and detection of infectious organisms in cats within an animal shelter /T.L. Drazenovich et al.] *Am. J. Vet. Res.* 2009. Vol. 70. № 11. P. 1391–1400.
3. *Болезни кошек* / авт. сост. Г.В. Комарова. М.: АСТ: Донецьк, Сталкер, 2005. 63 с.
4. Козленко Т.Г., Недосеков В.В. Багатоликий каліцивіроз. *Здоров'я тварин і ліки.* 2017. № 10 (190). 24 с.

УДК 619: 636.52/. 58.083: 614.2

КОЛЮЧИЙ Є.В., магістрант

Науковий керівник – **КОРНІЄНКО Л.М.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

lubov.korniienko@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ СПЕЦИФІЧНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ ПТИЦІ В ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ ВИРОЩУВАННЯ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ НА ПТАХОФАБРИЦІ

З'ясували епізоотичну ситуацію щодо заразних хвороб птиці у ПрАТ “Миронівська птахофабрика” за останні три роки (2019 – 2021 рр.), засвоїли: технологічну карту-схему та методику проведення ветеринарних обробок й методи контролю ефективності вакцинацій курчат-бройлерів на різних етапах їхнього вирощування. Встановили оптимальні терміни проведення профілактичних щеплень, за результатами лабораторних досліджень проб крові, а також з'ясували вплив епізоотичної ситуації та технології вирощування курчат-бройлерів на організацію проведення заходів специфічної профілактики хвороб птиці на птахофабриці.

Ключові слова: курчата-бройлери, карта-схема, специфічна профілактика.

Урбанізація та поліпшення стандартів життя людей сприяють збільшенню споживання ними тваринного білка. Тому бройлерне виробництво лишається однією із самих перспективних галузей, адже попит на цю сировину дедалі зростає. За оцінками проведеними Продовольчою та сільськогосподарською організацією Об'єднаних Націй (FAO) при ООН до 2050 року виробництво м'яса птиці, у світових масштабах, збільшиться від нинішніх показників майже на 40 % [1]

Світове виробництво м'яса птиці, на відміну від інших видів м'яса, в 2020 р. зросло проти попереднього року на 1,3% і досягло 133,3 млн тонн. Утім це зростання було найменшим, починаючи з 1960 року. Цей приріст можна вважати досягненням, якщо врахувати складні умови виробництва та міжнародної торгівлі, з якими галузь зіткнулася внаслідок глобальної пандемії Covid-19 та спалахів пташиного грипу в багатьох країнах [2]. З поміж великих виробників найбільший приріст виробництва м'яса птиці (5,31%) був у Китаї.

Бройлерне виробництво з року в рік розвивається надзвичайно стрімкими та високими темпами і в нашій країні. Україна з 2017 р. стала одним з найбільших світових експортерів м'яса птиці на ринки Іраку, Нідерландів та Словаччини [3]. За 2020 р. Україна, з обсягами